

4.ÜNİTE :GÜVENLİ HAYAT ÖZETİ

ULAŞIM TÜRLERİ VE ARAÇLARI

Şehir içi, şehirler arası ve uluslararası ulaşımında **kara, demir, hava ve deniz yolları** kullanılır. Kullanılan yollar, ulaşım türlerini belirler. Her ulaşım türünde farklı araçlar, yani taşıtlar kullanılır.

Yerleşim merkezlerini birbirine bağlayan yollar, “**kara yolu**” olarak adlandırılır.

Başlıca Kara Yolu Taşıtları:

Otomobil,kamyon,traktör,tır,motosiklet,tanker,bisiklet,otobüs,minibüs ,
kamyonet,fayton

Başlıca Demir Yolu Taşıtları:

Tren,tramvay,metro,füniküler

Başlıca Deniz Yolu Taşıtları:

Gemi,feribot,vapur,yelkenli,tekne,taka,kayık,şilep,bot,denizaltı,kano

Başlıca Hava Yolu Taşıtları:

Uçak,helikopter,jet,zeplin,balon,planör

ULAŞIM ARAÇLARINDA GÜVENLİK

Güvenli yolculuk yapabilmek için bir dizi uymamız gerek kurallar vardır.

Okul servisine binmeden önce uymamız gereken güvenlik kuralları şunlardır:

- > Evden zamanında çıkmalı, okul servisini güvenli bir yerde beklemeliyiz.
- > Okul servisini beklerken taşıt yoluna inmemeli, kaldırımın birkaç adım içinde durmalıyız. Servis kaldırıma yanaşıncaya kadar konumumuzu korumalıyız.
- > Asla duran servis aracının önünden ve arkasından geçmemeliyiz.
- > Sürücü aracın kapısını açtığı anda okul servisine binmek üzere hareket etmeliyiz.
- > Okul servisine sırayla, acele etmeden ama hızlı bir şekilde binmeliyiz.

Okul servisinde uymamız gereken güvenlik kuralları şunlardır:

- * Servise biner binmez kendi yerimize oturmalıyız.
- * Çantamızı, servise bineceklere engel olmayacak şekilde yerleştirmeliyiz.
- * Servis aracı hareket etmeden önce emniyet kemerlerimizi takmalıyız.
- * Serviste gürültü ve hareketli şakalar yapmamalıyız.
- * Servis sürücüsünün dikkatini dağıtacak davranışlardan kaçınmalıyız.
- * Aracın açık penceresinden elimizi, kolumuzu çıkarmamalıyız.
- * Yolculuk bitene kadar yerimizden kalkmamalıyız.
- * Okul servisine zarar verecek davranışlardan kaçınmalıyız.
- * Okul servisinde birşeyler yiyip içmemeliyiz.
- * Servis hostesinin, sürücüsünün uyarılarına uymalıyız.

Okul servisinden **inerken** uymamız gereken güvenlik kuralları şunlardır:

- Servis aracı durmadan emniyet kemerimizi açmamalıyız.
- Servisten inebileceğimiz söyleninceye kadar yerimizden kalkmamalıyız.
- Servisten inebileceğimiz söylenince çantamızı alıp sırayla kapıya yaklaşmalıyız
- Servisten inerken ne çok hızlı ne de çok yavaş hareket etmeliyiz.
- Araca tutunarak servisten inmeli, giysilerimizin bir yere takılmadığından emin olmalıyız.
- Servisten iner inmez taşıt yoluna çıkmamalıyız. Servis sürücüsünün bizi görebileceği bir yerde beklemeliyiz. Okul servisi hareket ettikten ve yolun güvenli olduğunu gördükten sonra gideceğimiz yöne ilerlemeliyiz.
- Çocuklar, özel araçlarda mutlaka arka koltukta oturmalı. Özel araçlarda arka koltuğa sabitlenen, çocukların boyuna uygun koltuklar kullanılmalıdır. Yeni Trafik Yönetmeliği'ne göre boyu **1.50'den kısa, kilosuna ise 36'dan az olan** çocuk taşıyan otomobillerde çocuk koltuğu bulundurma zorunlu hale getirildi. Ayrıca **10 yaşın altındaki** çocuklarında ön koltukta yolculuk yapması yasak. O yüzden çocuklar ön koltuklarda oturmak için ısrar etmemelidir. Ayrıca araçtaki herkes emniyet kemerini araca biner binmez hemen takmalıdır.

Özel araçlarda da sürücünün dikkatini dağıtacak davranışlardan kaçınmalıyız. Araç içinde gürültü yapmamalıyız. Aracın penceresini izinsiz açıp elimizi, kolumuzu dışarı uzatmamalıyız. Araç tamamen durmadan emniyet kemerimizi ve kapıları açmamalıyız.

Biniş ve inişlerde özel araçların sağ tarafında bulunan kapıları kullanmayı tercih etmeliyiz. Sol tarafında bulunan kapıyı kullanmamızın trafikte tehlikeli durumlara yol açabileceğini unutmamalıyız.

Şehir içi toplu taşıma araçlarına biniş ve inişleri duraklarda gerçekleştiririz. Bu araçlara binmek için durağa geldiğimizde sıraya girmeliyiz. Sıradayken güvenliğimiz için taşıt yoluna fazla yaklaşmamalı, kaldırımdan geçişleri engellememeliyiz. Durağa yanaşan araca güvenli bir şekilde binmeli, en yakın boş koltuğa oturmalıyız. Taşıt hareket hâlindeyken dengemizi kaybedip düşebileceğimizi unutmamalıyız.

YARDIM EDERKEN

Trafikte birçok insanla bir arada oluruz. Bu insanlardan bazılarının yardıma ihtiyacı olduğunu fark ederiz. Böyle durumlarda bu kişileri görmezden gelmemeliyiz.

Trafikte ihtiyaç duyan kişilere yardımcı olurken dikkatli olmalıyız. Bu kişilerin veya kendimizin güvenliği için tehlikeli olabilecek davranışlardan kaçınmalıyız

ACİL DURUMLARDA

Aile büyüklerimizin, çevremizdeki yetişkinlerin yardım edemeye-cekleri acil durumlar da vardır. Bu durumlarda itfaiyeden, sağlık ekiplerinden, polisten, jandarmadan yardım isteriz. **AFAD** (Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı) ve **Alo 1-8-3 Sosyal Destek Hattı** da gerektiğinde telefonla arayarak yardım isteyebileceğimiz kurumlardır. Can ve mal güvenliğimiz için bu kurumlara ait acil telefon numaralarını bilmemiz gerekir.

AFAD, afetlerle ilgili çalışan, bilgilendirme yapan, önlemler alan bir kurumdur. Afetler nedeniyle yardıma ihtiyaç duyduğumuzda aramamız gereken acil telefon numarası **1-2-2**'dir.

Aile, kadın, çocuk, engelli, yaşlı, şehit yakınları ve gazilere yönelik sosyal destek hattının acil telefon numarası **1-8-3**'tür.

♣ **Can ve mal güvenliğimiz tehlikeye düştüğünde** arayacağımız acil telefon numaraları:

Polis (Şehir merkezi) → 155

Jandarma (Köy) → 156

♣ **Ev ve İşyeri Yangınlarında** arayacağımız acil telefon numarası:

İtfaiye → 110

♣ **Orman Yangınlarında** arayacağımız acil telefon numarası:

İtfaiye → 177

♣ **Sağlık güvenliğimiz için ambulans** gerektiğinde arayacağımız telefon numarası:

Ambulans → 112

♣ **Sahil Şehirlerin de de güvenlik** acil numarası : **Sahil güvenlik → 158**

İçişleri Bakanlığı aldığı bir kararla 7 acil acil telefon numarasını 112 acil numarasında birleştirme kararı aldı.

Bu 7 numara : 110—112 – 122 – 155 – 156 – 158 – 177’dir.

TEKNOLOJİYİ KULLANIRKEN

Günlük yaşantımızda çok sayıda teknolojik araç gereç kullanırız. Bu teknoloji araç gereçlerin başlıcaları şunlardır: Televizyon, buzdolabı, fırın, elektrikli süpürge, ütü, cep telefonu, bilgisayar, fön makinesi, tost makinesi...

Yaşamımızı kolaylaştıran bu araç gereçleri, güvenli ve doğru kullanmamız gerekir.

Oyun konsolu, bilgisayar ve televizyon karşısında uzun süre geçirmek, sağlığımız için zararlıdır. Hareketsiz kalmamıza, gözlerimizin yorulmasına, dikkatimizin azalmasına neden olur. Bu olumsuzluklar okulda, derslerde başarılı olmamızı da engeller. Ayrıca ailemizle ve arkadaşlarımızla kurduğumuz ilişkinin azalmasına yol açar. Televizyon ve bilgisayar karşısında geçireceğimiz süreleri, günde birer saatle sınırlamamız doğru olur.

Çocukların cep telefonu ile konuşmaları, oyun oynamaları, hatta cep telefonu olan odada uyumaları bile yanlıştır. Çünkü cep telefonları, beyin ve kulak sağlığımızın bozulmasına yol açabilir. Ayrıca unutkanlığa, yorgunluğa ve dikkat azalmasına neden olur.

Teknolojik araç gereçlerden bazılarının çocuklar tarafından kullanılmaması gerekir. Bazılarının ise yetişkinlerin gözetiminde kullanılması uygun olur.

Teknolojik ürünlerin güvenli kullanımı konusunda bilinçli olmalıyız. Bu konuda hatalı davrandığını düşündüğümüz kişileri görmezden gelmemeliyiz. Gerekli durumlarda çevremizdeki kişileri nezaket kuralları çerçevesinde uyarmalıyız.

OYUN OYNARKEN

Oyun oynarken oyun araçlarını güvenli kullanmalı ,arica onlara zarar vermemeliyiz.

Çocuk parkları ve spor alanları, oyun oynamanız için güvenli yerlerdir. Ancak güvenli yerlerde bile oyun oynarken dikkatli olmalısınız. Buralardaki oyun araçlarını amacına uygun olarak ve güvenli bir şekilde kullanmalısınız. Düşme, çarpma, sıkışmadan kaynaklı kazalara yol açacak davranışlardan kaçınmalısınız. Güvenli oyun alanı dışına kaçan bir topun peşinden koşmamalısınız.

Bisiklet, kaykay, paten ve kızak, dikkatle kullanmanız gereken oyun araçlarıdır. Bu oyun araçlarını güvenlik önlemleri almadan kullan-manız da kazalar sonucu yaralanmanıza neden olabilir.

Öncelikle bisiklet, kaykay, paten ve kızak, koruyucu giysilerle kullanmanız gerekir. Kask, dizlik, dirseklik ve koruyucu gözlük takmanız, düştüğünüzde yaralanmanızı önleyebilir. Ancak sadece koruyucu giysiler güvenliğinizi sağlayamaz. Bu araçları uygun yerlerde ve dikkatli kullanmanız da gerekir. Aksi hâlde sadece kendinize değil, çevrenizdeki kişilere de zarar verebilirsiniz.

Bisiklet, kaykay, paten ve kızak, bu araçlar için ayrılmış alanlarda kullanmalısınız. Güvenliğiniz için bu araçları hızlı kullanmaktan, bu araçlarla uygunsuz hareketler yapmaktan kaçınmalısınız. Görme ve görülme azaldığından bu araçları geceleri kullanmanızın tehlikeli olacağını da unutmalısınız.